

Fiskirættindi føroyinga í Íslandi

Tey afturvunnu fiskirættindini koma at hava alstóran týðning fyri føroysku fiskivinnuna

Tá íslendingar fluttu fiskimark sitt út — og serliga, tá markað varð sett út til 12 fjórðingar — vóru Føroyingar at kalla avskornir frá at fiska har vesturi. Suðurlandið, har vit fyrr fingi hin stóra fiskin, ið kravdist til Spaniamarknaðin, mátti siggjast at kalla heilt burturfrá, og onnur okjur, ið roynast kundu gjørdust nú bæði fá og avmarkað.

Íslandsjógurvurin hevði fyrr verið Føroyingum at kalla bæði eitt og alt. Nú kundi ikki roknað við honum longur. Leitað mátti verða á onnur fiskioki.

Hetta var Føroyingum ein dyggur smeytur.

Landsstýrið — lutvis saman við fólkatingsmonnum — tók upp samráðingar við ríkisstýrið og íslenska sendiharran í Keypmannahavn um viðkan av Føroyinga veiðirættindum í Íslandi. Og roynt varð at fáa í lag beinleiðis samráðingar við íslensku stjórnina um hesi víðurskipti.

Meðan hetta var í umbúnað, legði sambandsflokkurin fram á ting uppskot um at fáa í lag samráðingar við Ísland. Hetta kundi tá tykjast sum at ganga slóðaða gotu. Og um tað hevur gjørt til ella frá, skulu vit einki siga um, men einmælt samtykt varð uppskotið so

á lögtingi, og harvið kundi landsstýrið kenna seg trygt fyri, at tað hevði lögtingið aftanfyrir seg í stremban síni fyr! at vinna fiskimonnum okkara stórra veiðioki á Íslandsjógvi.

So varð samráðingardagurin ásettur til 17. juli, og lögmaður saman við umboðsmanni fyri reiðarafelagið og skiparafelagið fóru til Reykjavíkar.

Íslendingar móttu okkara útsendingum á vinahátt, og tey úrslit, ið komu burtur úr samráðingarfundinum, kunnu av sonnum sigast at vera nógv størri enn menn hövdu væntað. Vit sögdu í síðsta blað frá tí uppskoti, sum menn samdust um, og tað er nú frætt, at íslenska stjórnin hevur góðkent tað.

Harvið hava Føroyingar vunnið aftur meginpartin av tí sjögvi við Ísland, teir vóru vanir at fiska í — til snoris- og snellfiskiskap. Og allir menn eru samdir um, at hetta verður okkum til stóran vinning í árunum framryvir.

Frá ríkisumboðnum hava vit fingið sendandi hetta skriv:

Udenrigsministeriet meddeler:

Ved en noteveksling mellem Danmarks ambassadør i Reykjavik og den islandske udenrigsminister er der i dag blevet indgået en overenskomst om ad-

gang for færingar til fiskeri med håndline ved Island.

Ifølge denne overenskomst, har skibe som er indregistreret på Færøerne, ret til at drive håndlinefiskeri indenfor Islands fiskerigrænse på de områder og på de tider af året, hvor det er tilladt islandske skibe at fiske med bundtrawl eller flydetrawl i overensstemmelse med de gældende forordninger.

Skibe, der er indregistreret på Færøerne, har desuden ret til at fiske med håndline i området mellem 4 og 8 sømil indenfor Islands fiskerigrænse ved Kolbeinso.

Overenskomsten gælder uden tidsbegrænsning, men hver part kan for sit vedkommende opsigde den med 6 måneders varsel.

Sjálvt uppskotið, sum varð samtykt at leggja fyrir íslensku stjórnina, og

sum hon nú hevur undirskrivað, er so ljóðandi:

1. Skibe, som er indregistreret på Færøerne, har ret til at drive håndlinefiskeri indenfor Islands fiskerigrænse på de områder og på de tider af året, hvor det er tilladt islandske skibe af fiske med bundtrawl eller flydetrawl i overensstemmelse med § 1 i forordning nr. 87 af 29. august 1958 og § 1 i forordning nr. 4 af 11. marts 1961.
2. Skibe, der er indregistreret på Færøerne, har desuden ret til at fiske med håndline i området mellem 4 og 8 sømil indenfor Islands fiskerigrænse ved Kolbeinso.
3. Denne overenskomst kan hver part for sit vedkommende opsigde med seks måneders varsel.

ÍSLENSKU-FØROYSKU SAMRÁÐINGARNAR

»Dímmalætting« hevur í seinastu oddagrein síni »Íslandsforhandlingerne« atfinning, at lögmaður í ólavskuroðu síni ikki greiddi frá, at tað var sambandsflokkurin, sum legði málið á ting um at fáa samráðingar um fiskirættindi fyri Føroyingar undir Íslandi.

Afturat hesi atfinning kastar blaðið landsstýrinum við tí sosialdemokratiska lögmanninum fyrir, at tað ikki hevur verið viðari iðvið fyrir samráðingum við Ísland og heldur soleiðis fyrir: »Heller ikki landsstýrets sosialdemokratiske ledelse lod til at skænke sagen nævneværdig interesse, ihvert fald hørte man ikke mere om spørgsmålet, førend tre færøske fiskeskuttere blev anholdt af den islandske inspektion i området ved Kolbeinsey. Da kom der imidlertid gang i tingene og direkte forhandlinger indledtes«.

Eg rokið við, at tær villur, sum eru í hesi grein, eru komnar av ov litlari vitan um tey veruligu víðurskipti hesum máli víðvikjandi; og ikki av vilja til at geva ógrundað og ranga atfinning. Eg fari tí at loysa mær at biðja blaðið gera so væl at hýsa mær hesum svári ella rættari sagt rættleiðing:

I lögmannstalu míni, ið, sum rimuligt var, var lísan av samstarvsmonnum mínum í landsstýrinum, áðrenn hon varð hildin, hevur ikki verið ætlan at siga annað enn hövudsheitini, ið bera við samráðingarnar við Íslands ríkisstýri — og siga tað beint.

Tað er rætt, at sambandsflokkurin legði mál inn á ting um at fáa samráðingar við Ísland, hóast tað hevði verið náttúrligt, at hinir samgonguflokkarnir eisini vóru við, tí her var eitt mál, sum eingin ójavni var flokkanna millum. Teir eins og hvør einasti Føroyingur vóru sterkt áhugaðir fyrir hesum máli.

Í svári uppá fyrispurning upplýsti lögmaður á opnum tingi, áðrenn sambandsflokkurin hevði lagt skriv sitt inn á ting, at hann sum lögmaður, also umboðsmaður fyri landsstýrið og landsstýrisflokkarnar, hevði talað við ríkisstjórnina um at fáa samráðingar við Ísland í lag, og at hann í sama rennsli hevði biðið føroysku fólkatingsmenninar koma við sær til íslenska ambassadørin Stefan Jóhann Steffansson við somu orðum, og at áheitanin eftir avtalu millum

ambassadørin og okkum Føroyingar varð skriftliga váttað og endurtikin í brævi frá lögmanni til ambassadørin.

Hetta var also gjørt og var sambandsflokkinum kunnugt, áðrenn flokkurin legði skriv sitt á ting.

Tá ið háttvirða blaðið — sum frammanundan bent er at — vil halda, at landsstýrið(ini) ikki nóg ágrýstliga (Framhald á 2. síðu)

Nýggj biografhøll í Havn

Hin gamli teatursalurin hjá Havnar Klubba hevur gjøgnum árin borðið sín part av mentunarlivinum í Havnar býi, og við at vera við til at skapa eitt mentunarliv í hesum býi, hevur hann eisini verið uppi í at skapa eitt stóð undir føroyska mentan.

Í 1922 varð so teatursalurin gjørdur til biografhøll, og eisini tað var eitt framstíg. Men býurin vaks í hvørjum, og henda høll, sum tey fyrstu árin var í stórari lagi sum biografhøll, gjørdist so við og við ov trong — og ótíðarhóskandi.

So varð farið at hugsa um at byggja nýggja høll. Hetta elvdi ymsar trupulleikar, sum vit ikki her

Íslenska krónan niðurskorin

Íslenska krónan verður nú uppaftur einaførð niðurskorin hesaferð við 10—20 pst. Krónuvirði hevur í mun til føroyskuna krónuna verið 18 oyru og fer nú at liggja um 16 oyru.

Orsøkina til hetta tiltak sigur íslenski statsministerin verða lónarhækkingar í summar.

Tjaldrið hevði 270 ferðafólk til Føroya hósadagin, í gjár fór tað avstaðaftur til Keypmannahavnar, nógv ferðafólk vóru við.

skulu fara djúpt inn á. Men finansieringin var finin í lag, og so varð farið undir at byggja á einum óki sunnanfyri Havnar Klubba.

Á ólavskuroðu í ár var komið so langt áleiðis, at byrjað var at sýna ljósmyndir í hesi nýggju høll, ið hevur 236 sessir.

Ikki kann tað sigast, at hesin stóri nýggi bygningur er nakað arkitektoniskt prýði fyri Havnar bý, so sum hann stendur nú; men óivað fer tað at hjálpa nakað, tá hann fær vakurt puss ella málinguttan á seg.

Men innan, og tá helst hollin sjálf, er hann so vakur og prýðiligur, at ein kennir ein hugna við at koma inn har. Litirnir eru væl valdir, sessirnir góðir og vakrir; men tað sum fram um alt skapar ein serligan flogvandj hugna, er hitt vakra teppið. Tað er beinrakin maður, ið hetta hevur valt og latið hongt upp. Bert spell, at ikki plássviðurskiptini vóru betur, so at maskinrímið kundi verið uttan fyrir sjálva biografhollina, tí tað er ikki sort, at tað lýtur hina vøkru heildarmyndina, har tað stingur seg fram í salin. Men hetta kundi jú ikki gerast orðvisi — tíverri.

Hetta er eitt risatak. Havnar Klubbi her hevur tikið — og tað var neyðugt at fáa til vega stórri og meiri tíðarhóskandi biografi í Havn. — Vit vóna, at Havnar Klubbi og Havnar býur megu fáa gleði av hesum stórátaki, her er tikið.

FISKIVINNA

At veiða reiur. Hósadagin fóru »Liðarenni« og »Norðberg« til Grønlands. Bátarnir skulu veiða reiur og hava stóð í Godthåb. Jaspur Tausen, ið er væl kendur í Grønlandi hevur keypt »Norðberg« og leigar »Liðarenni« til hesa veiðu.

»Venuse« nýggja linuskipið hjá Sandavágsmonnum kom til Føroya hósadagin. Hann fer fyrsta túrin til Grønlands.

Brandur Sigmundarsson er komin fullferdur, hann fer at selja í Esbjerg.

Ísfiskasalur í juli mánaði í ár til Bretlands var 128.778 kg og varð soluvirðið kr. 144.402,84 imóti 137.211kg fyri 220, 097,79 fyri sama mánaði í fjór.

Ítróttin

Íslenska hondbóltliðið Ármann úr Reykjavík hevur verið í Føroyum eina viku sum gestur hjá Kyndli. Teir leiktu sunnudagin í Gundadal og vunnu 21—11 á Kyndli. Týsdagin vóru teir í Sandavági og vunnu teir har SIF 17—13 og mikudagin leiktu teir móti VÍF í Vestmanna og vunnu 18—16.

Hósadagin leiktu teir móti Neistanum og vunnu 14—12.

Nú hava teir eftir at leika steypadyst móti liðum úr Havn, og tilsíðst skulu teir leika móti einum býarliði úr Havn.